

Výchovné a vzdělávací strategie na GJO

V didaktické a metodické oblasti vymezují priority naší práce tři pilíře ŠVP GJO:

- 1. Motivovat žáky k aktivnímu přístupu k vlastnímu vzdělávání, škole a k životu**
- 2. Vybavit je klíčovými kompetencemi ve všech předávaných oblastech**
- 3. Poskytnout jim v každém vyučovaném předmětu solidní vědomostní základ**

I. MOTIVACE

Žák byl v pojetí tradičního modelu vyučování objektem pedagogického působení. Chceme-li, aby se stal subjektem poznávacích činností, musíme se v daleko větší míře zabývat uplatňováním strategií, jež by vedly k rozvoji motivace. Vycházíme přitom z přirozených potřeb dítěte, kterými jsou: 1) potřeba poznávat, 2) potřeba podat výkon a 3) potřeba být oceněn okolím.

1. Potřebu poznávat podporujeme:

a) kladením přiměřeného požadavku

Základním předpokladem toho, aby se stal žák aktivním subjektem v procesu vzdělání, je přijetí požadavku. Požadavky, které jsou žákem vyhodnoceny jako příliš náročné, jsou jím

odmítnuty, nezdar při řešení zraňuje žákův obraz o sobě. Naopak uspokojení z prováděné činnosti maximálně zvyšuje zájem, soustředění i zaměřenost na činnost. Učitelé budou promýšlet konkrétní vzdělávací cíle hodiny tak, aby odpovídaly zásadě přiměřenosti. Výstupy z hodiny budou formulovat jako pozorovatelné, kontrolovatelné a hodnotitelné činnosti, jež budou pro žáky přijatelné nejen obsahem, nýbrž i formou.

b) obsahem vyučování

Snažíme se dát vyučovacím hodinám takový obsah, který by byl pro žáky dané věkové kategorie zajímavý, blízký životu a praxi, blízký jejich zkušenostem a znalostem nabytým mimo školu. Je žádoucí, aby žáci obsah probírané látky vyhodnotili jako praktický a užitečný, resp. emocionálně přitažlivý.

c) cílem hodiny

Usilujeme o formulování konkrétních vzdělávacích cílů vyučovacích hodin tak, aby žáci věděli, co mají v hodině zvládnout, aby sami pozorovali posun, ke kterému je hodina přivedla.

d) metodou práce

Řešením problému, podáváním neúplných nebo protikladných informací, navozováním otázek umožňujeme prožít silné emocionální uspokojení z vyřešení úkolu, nutíme žáky k domýšlení a dotváření, k samostatnému objevování souvislostí, příčin a následků.

e) vizualizací a názorností

Zajímavými pracovními listy, fóliemi, prezentacemi, obrazovým materiálem, předměty atd. zvyšujeme míru porozumění danému tématu, tím zvidavost žáků a jejich ochotu poznávat.

f) individualizací výuky

Pracovní listy zajistí nejen potřebnou míru vizualizace, nýbrž i individualizaci tempa postupu během poznávacích činností a individuálně podanou zpětnou vazbu.

g) prací s chybou

Učíme žáky vnímat chybu jako prostředek hlubšího poznání problematiky, za předpokladu, že bude včas odhalena a odstraněna.

2. Potřebu podat výkon podporujeme:

a) zdůrazněním činnostního charakteru vyučování a střídáním činností v hodině

Snažíme se o převážně induktivní postup ve fázi poznávání nového. Jde o to, aby žáci poznávali vlastní aktivní činnosti spíše než pasivním posloucháním výkladu. Do vyučování včleňujeme laboratorní cvičení, experiment, tvůrčí činnosti. Střídáním činností v hodině, zařazováním činností umožňujících tělesné aktivity (kreslení, hraní scének) snižujeme monotónnost a únavu a podněcujeme k výkonu.

b) zvyšováním aspirační úrovně žáků skrze prožitek úspěchu
Zadáváním krátkých a přiměřených úkolů ve všech fázích vyučování (prezentace nového učiva, procvičování, kontrola) se snažíme dát prožít úspěch každému žákovi. Prožitky úspěchu vedou k rozvoji aspirační úrovně.

c) zvyšováním žákovské autonomie a samostatnou prací

d) průběžným podáváním zpětnovazební informace

Prožitek úspěchu a vidina možnosti nápravy chyby podněcuje k další činnosti.

3. Potřebu být oceněn okolím podporujeme:

a) formou práce

Volíme takové formy práce, které umožňují kolektivní učení a ocenění druhými v případě úspěchu a pomoci, jako skupinové vyučování, soutěže, dramatizace textu, scénky, referáty, hry, laboratorní cvičení atp.

b) podáváním průběžné zpětné vazby i ve fázi poznávání nového

Usilujeme o to, aby žáci dostávali zpětnovazební informaci po každém kroku induktivního postupu ve fázi poznávání nového, nikoliv až ve fázi procvičování či kontroly a hodnocení, jak to činila tradiční škola. Průběžná informace o tom, jak žák při učení postupuje, umožňuje včasné odstranění případných chyb, působí jako ocenění, a tak vzbuzuje žákovu uspokojenost z činnosti a jeho sebevědomí.

c) odměnou, pochvalou, dobrou známkou

Průběžně vyhodnocujeme práci žáků v hodinách. Chválíme a odměňujeme. Vybízíme k dobrovolným aktivitám žáků, jež přiměřeně oceňujeme. V oblasti motivace nepodceňujeme ani význam klasifikace a trestu (postihu za neplnění povinností).

Nedostatečné vizualizaci, monotónním žákovským referátům, hodinám bez přípravy, deduktivním postupům v poznávací fázi učení, frontální práci, tématům vzdáleným životu, trestání chyb, výkladu bez prožitku úspěchu, nucení žáků k pasivnímu naslouchání, vyloučení vlastní účasti žáků na účelném rozhodování o učební činnosti se vyhýbáme jako demotivujícím faktorům, které negativně ovlivní průběh výchovně vzdělávacího procesu.